

IULIA POPOVICI



ARTISTUL, INFORMATORUL ȘI SECURITATEA

Raport contra pașaport

CORINT
ISTORIE
AUTORI ROMÂNI

de Horea Popescu), plus o alta despre un turneu la Focșani, și cu siguranță nu a voluntarizat informații despre astfel de subiecte. În nouă ani, câți numără opusul din dosarul de rețea, există doar patru note vizând „starea de spirit” sau „aspecte negative” din teatru (în contextul introducerii autofinanțării în cultura din România). E o disparitate flagrantă între nivelul de complexitate și detaliere a notelor despre Marcel Hermian și concizia celor legate de teatru. Deși, în 1986, a fost racolată formal pentru „documentarea” turneului (deja încheiat) cu *Fata din Andros*, nu am găsit, în dosare, o informare pe acest subiect (într-un aviz de pașaport din 1987, apare totuși că a furnizat „material la întoarcere”). E foarte posibil ca Horea Popescu să fi avut un rol mai important în „introducerea” lui Aimée Iacobescu în trupa care a făcut deplasarea în Germania decât Securitatea – care, totuși, cu siguranță n-a avut nimic împotriva.

Aimée Iacobescu a murit în 2018, la aproape 72 de ani.

Actorul Eugen Cristea – „Condorul”

Legătura formală a sursei „Condorului” cu Securitatea a durat trei ani de zile. Dosarul de rețea⁸⁰, care cuprinde 15 file (28 de pagini, unele file fiind față-verso), a fost deschis pe 29 iunie 1981, după parcurgerea etapelor pentru „atragera la colaborare”: pe 11 iunie, raportul cu propunere de recrutare (semnat de omniprezentul locotenent-colonel Marin Sterian), apoi întâlnirea de recrutare și semnarea, pe 20 iunie, a angajamentului olograf⁸¹.

Motivația care a stat la baza recrutării (cum o numește cercetătorul Mihai Albu⁸²), altfel spus, rațiunile pentru care Securitatea dorea să-l coopteze (cu totul altceva decât motivul pentru care a acceptat el racolarea), era întărirea bazei informative în

vederea turneului pe care Teatrul Național urma să-l facă, în august 1981, în Marea Britanie. Pe atunci, locuia împreună cu mama lui (tatăl murise în urma unui accident în 1976), aranjament locativ posibil încă în vigoare în 1986, când „Condorul” o suna din vama Curtici să anunțe că s-a întors din turneul cu *Fata din Andros*.

„Din studiul candidatului a rezultat faptul că acesta este o persoană inteligentă, posedă un bagaj de cunoștințe culturale, este sociabil, volubil și cu mare priză în rândul colegilor de teatru. Din această cauză este foarte solicitat în diverse colaborări la radio, televiziune și alte ansambluri artistice”⁸³, scria locotenent-colonelul Sterian.

Fratele (de mamă al) actorului Eugen Cristea, actor la Teatrul Național București și mai târziu, în anii 1990, gazda popularei emisiuni „Feriți-vă de măgăruș” – căci el este „Condorul” –, Ionel Niculescu (n. 8 noiembrie 1937), era, la acea dată, ofițer superior în Ministerul de Interne (MI), la UM 0671 București. Cristea spune că Niculescu era profesor la Școala de Ofițeri Activi a MI de la Băneasa, unde predă Criminalistică (și avea gradul de locotenent-colonel), însă indicativul aparține unui „satelit” al Școlii de la Băneasa, „Cursul de pregătire și perfecționare”, destinat absolvenților.*

În vara lui 1981, Cristea era nou la Național, unde aparent dăduse concurs, începând cu 15 ianuarie, și fusese anterior angajat, mai mulți ani, la Timișoara – de unde se și transferase la București, în urma câștigării concursului. Oricum, în acea epocă, la TNB nu se ajungea decât dacă „te dorea” cineva, iar cel care-l dorise pe Cristea fusese, după toate datele, directorul artistic Horea Popescu.

* Îi sunt foarte recunoscătoare doamnei Germina Nagăț pentru decodarea acestui indicativ militar.

Primul raport (datat 19 iunie 1982) privind activitatea de informator a „Condorului” menționează că a dat note „despre actorul F.A., DUI «Fabritius»” (e vorba despre Andrei Finți și dosarul lui de urmărire informativă) și că, de asemenea, „a mai furnizat materiale despre conținutul negativ a[l] unor replici și sensuri ale unor piese puse în scena teatrului ca *Cheile orașului Breda* și *Ploșnița*”.

„Din materialele informative a rezultat că are bune posibilități pe lângă elementele aflate în atenția și în baza operativă ca obiectivul din DUI Fabritius și Hanes, precum și pe lângă Constantin Diplan, Matei Alexandru, Mihai (Mișu) Fotino, Albulescu Mircea și alții semnați cu atitudini și comportări negative”, scrie ofițerul de Securitate. Cel puțin Matei Alexandru și Mihai Fotino erau, pe atunci, într-o situație care avea să culmineze cu dosare de urmărire.

La Teatrul Național București, și Cheile orașului... de Ștefan Berceanu, regizat de Sanda Manu (1981), și Ploșnița lui Maiakovski montată de Horea Popescu (având premiera în 1983), au făcut obiectul unor masive intervenții ale cenzurii – inițial, Ploșnița nici n-a trecut de vizionare, adică nu a fost „aprobată de către comisia de vizionare pentru conținutul [...] politic necorespunzător”, în timp ce pentru piesa lui Berceanu au fost „indicate [...] modificări de text, replici etc.”.⁸⁴

Pe 29 mai 1982, „Condorul” scria:

Sursa vă informează în legătură cu repetițiile la tabloul 5 din spectacolul *Ploșnița* de V. Maiakovski [...] că la ultima repetiție generală din 23.04.1982 ora 18.00, tabloul 5 s-a constituit într-o adevărată apologie a prostului gust și a exagerării de circ, de clovnerie, fiind, pentru sursă, nu numai pentru ea, o surpriză neplăcută și nedorită. [...] Există de asemenea

o replică care nu face parte din text și care e nelalocul ei: când Gh. Dinică întreabă: „Ce spuneam?”, interpretul Dondoș [...] trebuie să răspundă: „Socialism”, ceea ce, deși provoacă râsetele asistenței, este neconform cu realitatea piesei și chiar a personajelor, nemaivorbind de aspectul politic al tabloului în acest context.⁸⁵

Ștefan Berceanu (medic hematolog și profesor la Institutul de Medicină și Farmacie) era urmărit informativ de Serviciul 160 (Sănătate, cercetare medicală) al Securității București. Conform unei note de sinteză a Securității, dactilografiată, din discuțiile actorilor și ale Sandei Manu rezultă că textul (cu subiect istoric, plasat în Spania Inchiziției, al cărui titlu era inspirat de celebrul tablou al lui Velásquez) conține „afirmații” ce „ar fi scrise cu tentă la adresa conducerii actuale a statului nostru”, ca, de pildă: „artiștii să creeze numai ceea ce le cer stăpânii timpului respectiv”, „să se creeze școli separate pentru copiii celor de la putere”, „poporului să i se impună o anume credință, și anume, cea impusă de stăpân”.⁸⁶

În numeroasa echipa – artistică și tehnică – a ambelor spectacole erau și alți informatori ai Securității (dintre cei „descoperiți” de mine), în afara „Condorului” – la Ploșnița, mai mulți, la Cheile orașului..., mai puțini. Rolul jucat de notele informative de la repetiții în „pregătirea” comisiei de vizionare și în crearea condițiilor pentru cenzurarea sau interzicerea unui spectacol rămâne foarte puțin discutat, la fel și importanța acțiunilor unui director de teatru ori etica internă a unei trupe în limitarea scurgerilor de zvonuri din procesul de producție. Căci, pe cât de multe turnătorii existau despre spectacolele de la Național, pe atât de puține erau despre cele de la Teatrul Mic sau de la Bulandra.

În cazul lui Andrei Finți, dosarul lui de urmărire informativă⁸⁷ arată că sursa „Condorul” a dat șapte note care-l privesc (pe 24 noiembrie 1981, 2 februarie 1982, 23 februarie 1982, 29 aprilie 1982, 11 august 1983, 16 aprilie 1984 și 20 octombrie 1984⁸⁸). Când l-am întrebat despre ele, Eugen Cristea își mai amintea doar una: „Un singur material a fost într-un grup când am fost la 2 Mai cu niște prieteni. A fost într-un grup și, mă rog, fiind colegi și chiar prieteni, el s-a băgat în «Meditația transcendentală»”.

„Materialul informativ” în cauză este cel din august 1983 – când Cristea și Finți au ajuns pe litoral în turneu cu spectacolul *Gimnastică sentimentală* și au împărțit camera 218 de la Hotelul Cozia din Jupiter, ulterior reîntâlnindu-se la 2 Mai – iar el necesită puțină contextualizare.

Din dosarul de urmărire reiese că deschiderea dosarului de urmărire a fost provocată de o „improvizație” a lui Finți la reprezentația cu *A treia țepă* de Marin Sorescu (unde „Fabritius” juca rolul Leprosul) din 14 noiembrie 1981, când, conform notei date de „Condorul” zece zile mai târziu, actorul „avea de dat replica «Dă-ne pace, Măria-ta» și atât. Acesta a spus replica respectivă și a mai adăugat cu de la sine putere și cuvintele «Nu războiului!», lucru care a provocat o reacție în rândul publicului, care a aplaudat... Menționez că toți cei din scenă au remarcat replica adăugată și toți interpreții s-au întors ușor cu spatele către public, pentru a preveni o eventuală reacție de ilaritate în scenă (Amza Pellea a zâmbit). Fac precizarea că scena este tragică prin scriitură și interpretare, și nu-și avea rostul o asemenea intervenție”⁸⁹. Primul care sesizase Securitatea, pe 19 noiembrie, cu acest „accident” fusese sursa „Tudor”, ofițerii verificând apoi „faptele” prin „Remus” și „Condorul”.

În martie 1982, Andrei Finți fusese „invitat” la Miliția Capitalei și supus uneia dintre „măsurile de prevenire” ale Securității – avertizarea –, fiindcă „Din materialele informative furnizate de «Tudor», «Condorul», «Nic» și «Remus» [primii trei erau actori la TNB, al patrulea – regizor tehnic, *n.a.*] rezultă că, într-adevăr, Finți Andrei face o serie de aprecieri negative la adresa orânduirii din țara noastră, fiind un admirator al vieții din Occident”⁹⁰.

Avertizarea s-a soldat cu o declarație semnată de Finți, în care recunoștea „că la teatru în unele ocazii a făcut aprecieri negative și [...] că a întreținut relații neoficiale cu Stoian Nicolae cetățean francez care l-a cooptat în secta Meditația Transcendentală unde a participat la trei ședințe de inițiere”⁹¹ (veștejindu-l, în subsidiar, pe Stoian și lipsa de vigilență a „organelor”), iar ofițerii au făcut un „Raport cu propunere de închidere a DUI «Fabritius»”, datat 26 noiembrie 1982. Dosarul nu a fost, însă, arhivat și actorul a fost menținut în supraveghere informativă (SI) până pe 6 decembrie 1987.⁹²

Astfel se explică prezența în DUI a notei „Condorului” din vara lui 1983, care merită să fie reprodusă *in extenso* (la fel ca în alte situații, materialul e scris la persoana a III-a, pe principiul „sursa vă informează”):

A. Finți a absentat în primele zile din cameră, venind cu întârziere la spectacole, uneori cu numai 10 minute înainte de a intra în scenă. A. Finți a declarat sursei că și-a petrecut timpul în stațiunea 2 Mai.

În timpul liber, adică până la spectacole, A. Finți a ascultat cu regularitate posturi de radio străine (Israel, Vocea Americii, Europa Liberă), de față fiind numai sursa, Andrei Finți nefăcând însă comentarii asupra celor ascultate.

Sursa s-a reîntâlnit cu A.F. în perioada concediului [...].

A. Finți a sosit în 2 Mai în data de 23 iulie.

În noaptea de 26–27 iulie 1983, în jurul orelor 23.30, A.F. a intrat în camera unde stăteau sursa și prietena sa.

A.F. nu era însă singur, ci însoțit de un prieten, care nu s-a recomandat [...].

A.F. fiind într-o stare de surescitare deosebită, nervos (fără să fi băut), a povestit celor de față cum a fost chemat la sediul M.I. și pus să dea o declarație în legătură cu replicile în afara textului piesei *A treia țeapă*, replici introduse de către A. Finți.

A.F. era amuzat de cele ce a spus în spectacol, afirmând că „am vrut să fac mișto de cei din sală, care erau în sală și nu afară. Ce căutau ei în sală, în loc să fie afară la mitingul de pace!!!”.

A.F. a povestit de asemeni faptul că a făcut parte din meditația transcendențială. El acuza organele MI că nu au reușit să identifice mai devreme pe Nicolae Stoian ca escroc. A.F. a spus: „Să facă treabă, că de-aia sunt plătiți!” [...]

Prin cele semnalate mai sus rezultă o atitudine necorespunzătoare a lui A.F. în relație cu organele M.I.⁹³

Conform rezoluției puse pe notă de colonelul Vasile Matei, șeful colectivului care se ocupa de teatre la Securitatea București, informarea „Condorului” l-a repus pe Finți în atenția „organelor”, sub spectrul unei noi „măsură de prevenire”: „Să-l avem în atenție și dacă continuă cu astfel de discuții să-l avertizăm din nou”.

„Condorul” – care, între timp, primise de la amicul actor Mihai Mălaimare porecla „Dolofanul” – s-a dovedit harnic: între iunie 1982 și iunie 1983, a furnizat 13 note informative, considerate „utile”⁹⁴, iar până în iulie 1984, alte 24 de note (din care 12 doar în cele șapte luni din 1984)⁹⁵.

Într-un raport de aplicare a măsurilor în subproblema „dramaturgie-teatre”, din 1983, „Condorul” este pomenit (e drept,

în varianta „Condurul”), alături de alți doi informatori, ca având „largo posibilități informative”, sursele fiind „folosite inclusiv pentru realizarea unor sarcini interjudețene” (adică, în deplasări „în provincie”).⁹⁶

Două dintre notele furnizate în 1984 vizau DUI „Foca” – dosarul lui Mihai Fotino, deschis pe 11 noiembrie 1983, Fotino fiind „semnalat că ascultă emisiunile postului de radio «Europa liberă» în cabină, în timp ce se îmbracă pentru scenă, și colportează anumite stări de spirit tendențioase recepționate” (nu se putea abține să spună bancuri politice, zice Mihai Mălaimare). Planul de măsuri pentru „clarificarea suspiciunilor” în privința lui inclusese dirijarea „pe lângă obiectiv”, „cu bune rezultate”, a surselor „Tudor” și „Condorul”.⁹⁷ În acest dosar al lui Fotino⁹⁸ – concluzionând într-o „contactare” a „obiectivului” pentru „influențarea lui pozitivă” – există patru note date de Eugen Cristea, între noiembrie 1983 și august 1984⁹⁹.

În alt dosar informativ (de supraveghere, nu de urmărire), al actriței Florina Cercel, „Condorul” a dat, cam în aceeași perioadă – între august ’83 și octombrie ’84 –, două note¹⁰⁰, cea de-a doua fiind, involuntar, chiar ironică în context. Într-o seară, după o reprezentație cu *Ploșnița*, Eugen Cristea, actrițele Ileana Iordache și Valeria Gagealov, cu soțul ei, Andrei Magheru, împreună cu Marian Hudac și soția lui, s-au dus acasă la Florina Cercel (unde mai erau doi prieteni de-ai ei) să vadă niște filme occidentale la video. Absolut întâmplător, era o adunare cu trei surse ale Securității (Cristea, Gagealov – „Valy Manoliu” – și Magheru – „Radu Manoliu”, cel din urmă „lucrând”, însă, pentru Direcția I, nu pentru SMB) și doi urmăriti (Cercel și Hudac). Fără să știe că la „vizionare” mai fusese și alt informator, Valeria Gagealov a dat și ea o notă¹⁰¹ despre aceeași seară – „Condorul” scriind pe larg despre filme, iar „Valy Manoliu”, despre proveniența videoplayerului. (La fel de ironic e faptul

că acesta e al doilea caz – identificat de mine – de note informative în oglindă, privind o seară de video la Florina Cercel, în care sunt implicați Cristea, o altă sursă a Securității și mai mulți urmăriți.)

Deși sursa „a dovedit interes și pasiune”, pe 26 octombrie 1984, Marin Sterian a înaintat un „raport cu propuneri de încetarea legăturii cu informatorul «Condorul»”, căci Eugen Cristea devenise membru al PCR, „urmând ca în viitor să luăm aprobarea organelor de partid ale Sect. 1, continuând munca ca persoană de sprijin”.¹⁰²

Iar de continuat, a continuat. Chiar și în 1986, în opisul din dosarul de rețea al lui Aimée Iacobescu (sursa „Irina”), în dreptul celor două note pe care le-a dat ea, în acel an, despre Eugen Cristea, apare mențiunea „dos[ar] «Condorul»” (prima dintre cele două note e cea dată în procedura de verificare pentru pașaport, înaintea turneului din acel an cu *Fata din Andros*)¹⁰³.

Ultimele note ale „Condorului” identificate de mine datează din 10 mai 1989 (două în aceeași zi). Una este o caracterizare a actorului Costel Constantin¹⁰⁴, cealaltă raportează, într-un stil care, vom vedea, îi e propriu lui Cristea, despre un subiect curent pentru TNB, colportarea de informații difuzate de Radio Europa Liberă:

Sursa dorește să consemneze următoarele: după cum, probabil, este bine cunoscut, sursa nu are obiceiul de a asculta postul de radio „Europa liberă”. O serie de colegi, printre care enumăr pe Ștefan Hagimă, Mihai Niculescu, Răducu Ițcuș, Mihai Mălaimare, au adus la cunoștința sursei evenimente „epistolare” consemnate la acest post de radio.

Sursa, neștiind cu exactitate despre ce e vorba, dorește să aducă la cunoștință aceste comentarii, ce au stârnit și încing, după opinia sa, spiritele multora.

Este de semnalat, de asemenea, faptul că Mălaimare nu [subl. în orig., n.a.] a protestat (cel puțin vizibil) la vestea să spectacolul său *Actorul* a fost scos de pe afișul Teatrului Național.

Printre alți comentatori semnalez de asemenea pe Traian Stănescu, Liviu Crăciun, Anatolie Spînu.

Ce este îmbucurător este faptul că, cel puțin din observațiile sursei, cei din jur nu au reacționat la comentariile acestora, întrerupând, pur și simplu, pe vorbitori.¹⁰⁵

De altfel, în același timp în care insistă că el n-are legături cu Europa Liberă, „Condorul” are cel puțin o etapă, între 1982 și 1985 (după cum se vede, recidivează și în ultimul an al regimului), când informează recurent despre ascultătorii postului de radio de la München.

Pe 8 septembrie 1982, scrie despre „comentariile dușmănoase” ale lui Anatol Spînu: „Miercuri 1 sept. 1982 la ora 10–10.30, în cabina 13 [...] Anatolie Spînu a adresat cuvinte injurioase spunând că noi suntem «țara mizeriei și a foametei» și că suntem «națiunea care s-a îngrășat» (spusă, desigur, în sens peiorativ). De asemeni, Anatolie Spînu a comentat pe larg cele spuse la postul de radio Europa liberă despre Virgil Tănase, dovădind celor de față o informare foarte documentată. De altfel, Anatolie Spînu a declarat, de față fiind sursa, că nu există seară în care să nu asculte emisiunea «Actualitatea românească»”.¹⁰⁶ (Locotenent-colonelul Sterian notează: „Vom verifica dacă Anatol Spînu face și alte comentarii legat de emisiunile [...] ale postului radio EL și vom lua măsuri de atenționare a sa”)

Pe 22 iunie 1984: „Liviu Crăciun este un frecvent ascultător al postului de radio Europa liberă, comentând apoi cu alți colegi (pe care i-am semnalat) emisiunile ascultate”¹⁰⁷.

Pe 26 aprilie 1985, într-o altă notă despre Costel Constantin: „este unul dintre bunii și folositorii actori teatrului, foarte

muncitor, serios și adevărat profesionist. Participant permanent la spectacolele cu caracter festiv, bun recitator, cu numeroase filme și seriale la activ. [...] Are o mașină proprietate personală și de curând un videocasetofon cu TV color, cumpărat contra sumei de 40 000 lei (videoul). [...] ca și Ion Marinescu, Costel este unul dintre răspânditorii bancurilor și anecdotelor cu caracter politic [...] Este un ascultător al Europei libere”¹⁰⁸ (patru ani mai târziu, „Condorul” e mai preocupat de relațiile de prietenie ale actorului cu Radu Beligan, directorul teatrului: „Nu l-am auzit comentând evenimentele cu caracter politic și social. [...] Costel Constantin beneficiază de un larg sistem de «relații», să le spunem, la diferite niveluri, care-l ajută în cele mai diverse situații. [...] Are, peste toate, sau mai bine zis dă impresia că vrea să ajungă cu orice preț mai sus și mai bine, folosind orice fel de mijloace [...]”¹⁰⁹).

„Stilul e omul”, se spune. Cu ocazia aceleiași verificări din 1985, nici sursa „GIU” – de altfel, cineva cu limba foarte ascuțită în caracterizările colegilor – nu poate evita subiectul, de notorietate pe atunci în Național, al bancurilor lui Costel Constantin, însă îl prezintă în alți termeni: „Este devotat regimului nostru socialist și în afara unor «bancuri» nesemnificative nu l-am auzit niciodată criticând politica de stat sau de partid”¹¹⁰.

Alte note informative vizează „atmosfera” din teatru, alte verificări ale angajaților (pentru avizul de pașaport), relatări ale unor „incidente” care privesc direct sursa, întâlniri cu străini, „rapoarte” de la repetiții sau pe actorul Matei Gheorghiu, a cărui soție, actrița Cristina Deleanu, avea să devină partenera de viață a lui Eugen Cristea.

Dincolo de dosarul de rețea (care se oprește la finalul lui 1984), identitatea „Condorului” după „abandonarea” formală

poate fi confirmată independent. Sunt detaliile din opisul dosarului „Irina” (unde apare și numele conspirativ al Valeriei Gagealov, confirmat a fi „Valy Manoliu”). Notele „Condorului” sunt olografe, cu un scris distinct, ușor de identificat cu cel din angajamentul tot olograf. Sunt mențiunile ofițerilor, pe notele despre Eugen Cristea primite în procedurile curente de verificare, cu „se va exploata la dosarul sursei «Condorul»”. Și sunt rapoartele de avizare pozitivă pentru eliberarea pașaportului, unde numele lui real e însoțit de cel conspirativ.

În discuția pe care am avut-o cu el despre relația lui cu Securitatea, Eugen Cristea spune că nu calitatea de ofițer MI a fratelui său l-a făcut să accepte statutul de informator, nici răutatea sau dorința de răzbunare, ci „dorința, și o spun cu toată responsabilitatea, ca lucrurile să meargă mai bine. Aspecte ale unor spectacole, ale unor replici, cam în zona asta, nu legat neapărat de alte lucruri, ca să zic așa, mai dure”, „dorința ca lucrurile să meargă drept, într-o corectitudine pe care o cerea societatea de atunci și dacă vreți, chiar și, poate e mult spus, dintr-un sentiment al dreptății”¹¹¹.

Rezumând discuțiile despre motivațiile surselor Stasi, cercetătoarea Alison Lewis îl citează pe germanul Joachim Walther, care consideră că, în privința informatorilor din mediul literar, există, de asemenea, „fiorul secretului, plăcerea jocurilor de rol, subterfugiul și voința de putere”, iar scriitorii „pot cădea cu ușurință pradă tentației de a traversa linia dintre realitate și ficțiune și de a-și trăi fanteziile în viața reală”¹¹². Tentația unor jocuri de rol e încă și mai puternică atunci când vorbim despre actori și e foarte evident că, în multe cazuri, ei își construiau o identitate de rol în notele pe care le furnizau. Spre deosebire de scriitori, însă, actorii nu sunt, în mod obișnuit, autorii ficțiunilor pe care le interpretează, iar actoria de teatru e o

„De ce participă oamenii la rău? Toată istoria speciei umane este o sumă de răspunsuri la această întrebare. Particularizând pentru cazul comunismului românesc, Iulia Popovici se întreabă, în *Artistul, informatorul și Securitatea*, care sunt motivațiile (omenești, prea omenești) care-i determinau pe unii dintre cetățenii României socialiste să activeze ca informatori ai Securității. Oricât de surprinzător pare, nimeni până la ea nu a cercetat sistematic, în istoriografia noastră, motivațiile informatorilor. Așa cum arată autoarea, Securitatea a preferat să creadă că toți informatorii o fac din convingere, într-o generalizare simetrică (și la fel de falsă) cu cea din postcomunism, pentru care absolut toți informatorii au fost la fel de abisali în rău. Convinsă că fiecare informator era deopotrivă victimizator și victimă, dar în proporții infinit variabile de la caz la caz, Iulia Popovici preferă analiza pe text a notelor informative, preferabil olografe. Mediul profesional predilect e cel al artelor spectacolului.

Istoriile au ca centru gravitațional Teatrul Național București, sursele documentare provin mai ales din activitatea informativ-operativă a Serviciului 120 al Securității București și a Direcției a III-a a Departamentului Securității Statului. Operând în materia aceasta umană și profesională de o varietate zăpăcitoare pentru oricine altcineva, Iulia Popovici intră în afacerile adesea sordide ale delațiunii și secretivității cu o dexteritate hermeneutică pe care foarte rar am mai văzut-o la lucru.”

RADU VANCU



Carte recomandată de

Historia

Parteneri media:



France
médias
monde

OBSERVATOR
CULTURAL

